

Isma Kamberović

BZK „Preporod“

Sarajevo

BIBLIOTEKA AKADEMIKA AVDE SUĆESKE

Akademik Avdo Sućeska je ratne 1993/1994. godine poklonio svoju privatnu biblioteku Bošnjačkoj zajednici kulture „Preporod“. Najzaslužniji za ovaj profesorov gest svakako je prof. dr. Enes Pelidija. Evo već 18 godina mi ponosno čuvamo i dajemo na uvid, ali samo u čitaonici, ovo naše najvrednije blago. Nije bilo lahko sačuvati ovu biblioteku u ovom teškom vremenu kada se susretete sa čitaocima različitih profila: sa “zaboravnim“ doktorom nauka bez vlastite biblioteke, kada vam doktor nauka išara knjigu, kada vam “novinarka“ istrigne desetak stranica iz *Ljetopisa* Mula-Mustafe Bašeskije, kada čitalac zatraži, bez imalo ustezanja, da ponese kući knjigu staru sto godina itd. Ipak smo, poštujući pravila i principe rada, uspjeli sačuvati sve ono što nam je profesor Sućeska ostavio u amanet.

Sućeskina biblioteka smještena je u posebne ormare i vodi se kao poseban fond. Svaka knjiga na naslovnoj stranici ima pečat sa nazivom „Biblioteka akademika prof. dr. Avde Sućeske“. Sav knjižni fond je uredno zaveden u dvije inventarske knjige, a sastoji se od 2.142 bibliografske jedinice, koje čine knjige, zbornici, separati, enciklopedije, časopisi i arhivski materijal, koji je zatim ispečatan, katalogiziran, klasificiran i smješten po UDK sistemu u zatvorene ormare.

Godine 2006. „Preporod“ je sa Pravnim fakultetom, obilježio petu godišnjicu smrti akademika Avde Sućeske, objavljivanjem *Stručnog kataloga poklonjenih knjiga akademika prof. dr. Avde Sućeske Biblioteci Instituta za bošnjačke studije BZK „Preporod“*. Objavljivanjem ovoga kataloga, namjeravali smo široj javnosti pokazati koji se naslovi u ovoj biblioteci mogu pronaći, htjeli smo pokazati i odnos zaposlenika u „Preporodu“ prema poklonjenoj knjizi, ali i da ostane zabilježen spisak poklonjenih knjiga kako ih niko nakon nas ne bi mogao otuđiti.

Svaka privatna biblioteka otkriva puno o profilu vlasnika. Sućeskina biblioteka nam govori o njemu kao vrsnom intelektualcu, koji je imao široke poglede, obrazovanje, znanje turskog, njemačkog i ruskog jezika i želju za putovanjem.

Knjige u ovoj biblioteci nisu puno stare po godinama izdanja, ali su zanimljive po tome što su brižljivo sakupljane i donesene sa brojnih istraživačkih i turističkih putovanja. Navest ćemo samo neka imena poznatijih stranih autora čija se djela nalaze u ovoj biblioteci: Fikret Adanir, Adnan Adivar Abdülhak, Sâmiha Ayverdi, Münir Aktepe, Franz Babinger, Gustav Bayerle, Bekir Sitki Baykal, Ömer Lütfi Barkan, Wilhelm Barthold, Matihás Bernath, Karl Binswanger, Titus Burckhardt, Bistra Cvetkova, Suraiya Faroqhi, Klaus-Detlev Grothusen, Gisela Haberer, Jozef Hammer, Ferdinand Hauptmann, Halil Inalcik, Hasan Kaleši, Hans Joachim Kissling, Hans-Jürgen Kornrumpf, Hans Georg Majer, Aleksandar Matkovski, Jozef Matuz, Vera Mutafčieva, Nagata Yuzo, Virginia Paskaleva, Ismail Hakki Uzunçarşılı, Zdenka Veselá-Přenosilová, Ernest Werner i još mnogi drugi zanimljivi autori i još interesantnije knjige.

Veliki broj knjiga je na njemačkom, turskom, ruskom, bugarskom, francuskom i engleskom jeziku, a uglavnom se odnose na historiju osmanskog perioda, pravo i islamistiku, a najzanimljivije je da se ove knjige danas uopće ne mogu nabaviti u našoj zemlji i zato predstavljaju jednu veoma vrijednu privatnu biblioteku.

Knjige su u ovom katalogu smještene po Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji, znači da su raspoređene u stručne grupe od 0 do 9 (općenita grupa, filozofija, religija, društvene nauke, prirodne nauke, primijenjene nauke, umjetnost, književnost i historija), sa abecednim redoslijedom po prezimenima autora unutar određene grupe. Bibliografski podaci su smješteni po Međunarodnom standardu za monografske publikacije ISBD (M) i ISBD (S) Međunarodnom standardu za serijske publikacije. Ovaj stručni katalog sadrži indeks ličnih imena i indeks naslova.

Bibliografija

Na kraju ovoga kataloga objavljena je personalna bibliografija radova prof. dr. Avde Sućeske. Profesorov naučni opus je već ranije bio predmetom bibliografske obrade na Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, kada je povodom njegovog sedamdesetog rođendana (1997), bibliotekarka Emina Stanek priredila bibliografiju njegovih radova, koja je objavljena u *Prilozima za orijentalnu filologiju*, Orijentalnog instituta u Sarajevu, br. 46 (1997), i ta bibliografija sadrži 120 bibliografskih jedinica. Bibliografija koja je priređena u ovom katalogu sadrži 173 bibliografske jedinice, koje su raspoređene hronološkim redoslijedom, sa abecednim smještajem po naslovu članka unutar

godine. Bibliografski opis je urađen prema međunarodnim standardima za bibliografski opis. Prilikom izrade bibliografije imali smo direktni uvid u skoro sve bibliografske jedinice. Ova bibliografija sadrži 4 samostalne knjige, (*Ajani*, *Bošnjaci u osmanskoj državi*, *Državnopravni razvitak Bosne i Hercegovine* (2 izdanja), 10 ponovljenih izdanja udžbenika *Istorija države i prava SFRJ*, 122 stručna i naučna članka, 16 prikaza knjiga, 3 nekrologa, 3 enciklopedijske odrednice (ajan, defter, gradovi), ostalo pripada osvrtima i diskusijama o različitim temama. Naučni radovi objavljeni su, osim na bosanskom, i na njemačkom (13 radova), turskom (6), engleskom (4), makedonskom (1), češkom (1) i francuskom (1).

Predmeti Sućeskiine bibliografije su uglavnom teme i pitanja iz osmanskog perioda: muteselimi, ajani, ajanluci, turski dokumenti, malikane, taksiti, muafijeti, porezi, izgradnja šajki, organizacija vlasti, čifluci, čiflučenje, položaj Jevreja i bosanskih muslimana u osmanskome periodu, agrarni odnosi, odžakluk timari, tekalifi šaka, seljačke bune, kefileme, gradsko stanovništvo u Srbiji, krivično pravo u osmansko doba, položaj i autonomija Poljica, posebnost Bosne u osmansko doba, položaju Crne Gore, Bosanskog pašaluka, položaj rudara, položaj stočara iz Dalmacije, položaj raje, srednjovjekovno pravo, bosanski graničari, migraciona kretanja, genocid nad Bošnjacima, turski kompleks kod Srba i dr.

Međutim, pošto je ova bibliografija urađena kao prilog katalogu koji ima urađene indekse autora i naslova, te je ova bibliografija ostala bez predmetnog indeksa, kako ne bi komplicirali stvari u katalogu.

Do sada je kataloški obrađena profesorova biblioteka, urađena je njegova bibliografija radova, još nam ostaje da ubuduće uradimo bibliografiju radova o profesoru Avdi Sućeski, a podaci govore da bi mogla biti duplo veća ova bibliografija o profesoru, nego njegova autorska bibliografija, a to je samo pokazatelj kvaliteta i aktuelnosti njegovih radova. Iako brojimo desetu godinu od smrti profesora Sućeske, on je uveliko prisutan u historiografiji, njegova djela se komentiraju, citiraju, pojedini radovi se ponovo objavljuju, čak su mu njegovi fanovi iz rodne Rogatice izradili profil na Facebooku. Profesorova dobrota i plemenitost se ne mogu nikako zaboraviti.